

KOVÁCS TAMÁS¹ KÖSZÖNTŐJE

Őszintén sajnálom, hogy egyéves közös szervezőmunkánk gyümölcsét ma személyesen nem élvezhetem Önökkel. Hivatali kötelezettségeim miatt nem lehetek jelen, de gondolatban Önök között vagyok.

Külön köszönettel tartozom dr. Windisch László elnök úrnak és prof. dr. Kiss György akadémikus úrnak, hogy megtisztelték rendezvényünket, ugyancsak köszönet illeti magas vezető beosztásban dolgozó előadóinkat a megosztott tudásért és a felkínált vitákért, amelyek hivatásunkat erősítik.

MIÉRT FONTOS MA EGY JOGÁSZKONFERENCIA?

Sokan állítják, hogy a digitális forradalom és a mesterséges intelligencia a jogász hivatás jövőjét kérdőjelezi meg. Meggyőződésem szerint épp ellenkezőleg: amikor a döntések háttérében algoritmusok és adatfolyamok állnak, a jogász felelőssége nő. Tőlünk függ, hogy a szabályok a közjót szolgálják-e; hogy a technológia a méltóságot erősíti-e, vagy csupán hatékonyságot hajszol. A szólás szabadsága például nem azonos a sértő megnyilvánulás korlátlan szabadságával (a szólásszabadság nem a beszólás szabadsága) – e határok kijelölése nem gépi kalkuláció kérdése, hanem az emberi bölcsesség és felelőssége.

E felelősség megértéséhez iránytűnk lehet Nizsalovszky Endre életműve és tartása. A Békéscsabán 1894. szeptember 25-én született, 1976. november 19-én Budapesten elhunyt jogtudós a magyar magánjog és kodifikáció egyik nemzetközileg is elismert alakja, a Magyar Tudományos Akadémia levelező (1939), majd rendes (1954) tagja. Tanulmányait Nagyváradon és Debrecenben végezte, 1918-ban a Berliini Egyetemen ösztöndíjasként képezte tovább magát, 1920-tól az Igazságügyi Minisztérium törvény-előkészítő osztályán

¹ Igazgató, Nemzeti Adó- és Vámhivatal Békés Vármegyei Adó- és Vámigazgatósága.

dolgozott, 1929-ben magántanári képesítést szerzett, majd a Pázmány Péter Tudományegyetemen a polgári jog és polgári eljárásjog tanszékeit is vezette.

Az 1956-os forradalom napjaiban az Akadémia főtítkárává választották Kodály Zoltán elnöksége alatt; a leverést követően megfosztották tisztségeitől, 1957. szeptember 23-án egyetemi állását azonnali hatállyal megszüntették. A meghurcoltatást példás erkölcsi tartással viselte.

Nizsalovszky a magánjog szinte teljes spektrumán alkotott: a két világháború között a valorizáció (pénzromlás miatti értékkövetés) problémáit, a társasági jog és a zálogjog kérdéseit elemezte; *A valorizáció múltja és jelene* (1926) című írása a korszak egyik hivatkozási pontja lett, sőt a ma is nagy vitákat kavarázó devizahiteles perekben a jogszabályváltozások előkészítésénél is hasznos alapmunka.

Oktatóként Debrecenben, majd Budapesten formálta jogásznemzedékek szemléletét; a kereskedelmi, polgári és polgári eljárásjogi tárgyakban tankönyvei, tanulmányai és kodifikációs javaslatok maradtak referenciák.

Nizsalovszky nem pusztán nagy tudós volt: jelleme tette igazán nagygyá. A kor politikai viharai között sem engedett az elvi alapokból: a közjó és az objektivitás voltak vezérlő elvei. Hallgatói és pályatársai visszaemlékezései egységes képet rajzolnak róla: emberséges, igényes, szenvedélyesen tárgyszerű tanár és vitapartner, aki a szakmai minőségben a jogász hivatás erkölcsi tartását látta.

A mi feladatunk ma sem kisebb. A jogalkotás és jogalkalmazás minősége országok kulturális, morális és etikai színvonalát alakítja. A mesterséges intelligencia lehet eszközünk – de nem lehet lelkiismeretünk. A normák kijelölése, a közérdek és az egyéni jogok méltányos egyensúlya továbbra is a gondolkodó, felelős jogász feladata. Ezt tanítja nekünk Nizsalovszky életútja: a szakmai kiválóság és a jellem együtt teremtenek tartós rendet.

Élvezzék a mai előadásokat, vitatkozzanak, kérdezzenek!